

BILTEN

O PITANJIMA UNUTRAŠNJIH POSLOVA
Evropske unije i Srbije

13
APRIL 2010.

- Centar za civilno-vojne odnose
- Beogradski centar za ljudska prava
- Forum za bezbednost i demokratiju

- Urednik: Saša Đorđević
- Saradnici: Aja Fukuda, Gorana Odanović, Kristina Vreščak, Jan Litavski, Marko Savković, Žarko Marković

EVROPSKA UNIJA

Institucionalne i pravne novine

- Akcioni plan za sprovođenje Stokholmskog programa (2)
- EK predstavila prioritete u pravosuđu (3)
- Poslanici EP podržaće pravo privedenih na prevođenje (4)

Analize i procene

- Da li bi Velika Britanija trebalo da napusti politiku EU u pravosuđu i unutrašnjim poslovima? (5)

SRBIJA

Institucionalne i pravne novine

- Nacrt Strategije za suzbijanje nasilja u porodici (6)

Analize i procene

- Nezavisni policijski sindikat Srbije o zaposlenima u policiji (7)
- Ponovno „bujanje“ nasilja u Srbiji (8)

PREDSTAVLJAMO

Policijska saradnja u Jugoistočnoj Evropi

- Hrvatska i Srbija u borbi protiv ilegalnih migracija (10)

Publikacije

- Promocija koncepta ljudske bezbednosti u EU (11)
- Saradnja država JIE u oblasti unutrašnjih poslova i odbrane (12)

Pred vama je **Bilten o pitanjima unutrašnjih poslova Evropske unije i Srbije** koji je rezultat zajedničkog rada tri organizacije – Centra za civilno-vojne odnose, Beogradskog centra za ljudska prava i Foruma za bezbednost i demokratiju. Bilten je deo aktivnosti projekta „Podsticanje uključivanja civilnog društva u reformu policije u Srbiji“. Objavljen je uz podršku Misije OEBS u Srbiji, ambasada Holandije, Norveške i Ženevskog centra za demokratsku kontrolu oružanih snaga (DCAF).
Ukoliko želite da se prijavite ili odjavite sa mejling liste biltena pošaljite e-mejl na sasadjordjevic@ccmr-bg.org.

EVROPSKA UNIJA

Institucionalne i pravne novine

Akcioni plan za sprovođenje Stokholmskog programa

U Stokholmu (Švedska), 11. decembra 2009. godine, Evropska unija (EU) usvojila je strateški petogodišnji plan za stvaranje evropskog Prostora slobode, bezbednosti i pravde (Area of Freedom, Security and Justice, AFSJ) – Stokholmski program. Za vreme španskog predsedavanja, 20. aprila 2010. godine, Evropska komisija (EK) objavila je akcioni plan za sprovođenje Stokholmskog programa. Sadržinski, akcioni plan prilično je detaljan sa 9 strana u narativu i listom aktivnosti od 59 strana gde se kratko opisuje svaka akcija, nadležna institucija i vremenski okvir sprovođenja.

Europa.eu

Na početku akcionog plana ističe se značaj izgradnje evropskog AFSJ i strategije **Evropa 2020** kao dugoročnih rešenja EU na izazove u 21. veku i u izgradnji socijalne tržišne ekonomije. Ovim Stokholmski program, za razliku od prethodna dva – Haškog i Tampere, ulazi u širi zahvat produbljivanja odnosa država članica i ne ograničava se samo na policijsku i pravosudnu saradnju u krivičnim stvarima, tj. dobija prošireni smisao – zaštitom bezbednosti građana stvara se „platforma“ za ekonomski

razvoj i rast. Sigurno je da ekonomska kriza uticala na ovakav strateški pristup EK.

Cilj akcionog plana je da pruži smernice u sprovođenju prioriteta Stokholmskog programa kako bi se obezbedilo da građani u potpunosti iskoriste koristi od stvaranja AFSJ. Sprovođenjem Stokholmskog programa i Lisabonskog ugovora, EU želi da istovremeno obezbedi bezbednost građana i poštuje ljudska prava. Mišljenja o redosledu prioriteta su različita. Da li je to bezbednost ili očuvanje ljudskih prava? Da li evropljani instistiraju na razvijanju EU kao civilne, a ne vojne moći? Rasprava se prožima kroz samu strukturu EU jer ona nije država u klasičnom smislu, već nova tvorevina – nadnacionalna međunarodna organizacija.

Toni Banijan (Tony Bunyan), direktor Stejvoča. (Statewatch), smatra da se u EU „bezbednost“ postavlja ispred „sloboda“ i da se takva praksa praktikuje od 11. septembra 2001. godine. Zvaničnici EU, a posebno EK, pak ističu da se građanin nalazi u fokusu. Stokholmski program je upravo hteo da pronađe ravnotežu između pružanja bezbednosti i zaštite ljudskih prava. Ishod te „ravnoteže“ uočićemo sprovođenjem programa.

Prioriteti Akcionog plana za sprovođenje Stokholmskog programa

- Razvijanje evropskog Prostora slobode, bezbednosti i pravde za evropske građanin
- Zaštita osnovnih ljudskih prava
- Jačanje koncepta evropskog građanina i državljanstva EU
- Jačanje poverenja u evropsku pravosudnu mrežu
- Povećanje bezbednosti u Evropi
- Solidarnost i odgovornost kao ključni principi u odgovoru na izazove 21. veka
- Usklađivanje unutrašnje i spoljne politike EU
- Sprovođenje političkih prioriteta kroz akcije i pružanjem rezultata

U akcionom planu svaki prioritet je dodatno obrađen oblastima u kojima će se sprovoditi konkretne akcije do kraja 2014. godine. Odmah se uočava da je deo koji govori o povećanju bezbednosti u Evropi po obimu jedan od najvećih. Kao prva aktivnost koja se nalazi u nadležnosti EK je

izrada evropske strategije unutrašnje bezbednosti. Odmah posle toga je upravljanje razmenom informacija. Do 2014. godine predviđa se ukupno 14 aktivnosti za čiju izradu je nadležna ponovo EK. Sigurno je da će najviše dilema izazvati, u kontekstu davanja prioriteta između bezbednosti i ljudskih prava, razmena informacija o imenima putnika (Passenger Name Record, PNR) između EU i trećih država (nečlanica).

SE2009.eu

U kontekstu produbljivanja policijske i pravosudne saradnje očekuje nas sledeće do 2011. godine: izveštaj o statusu saradnje između misija u okviru Evropske bezbednosne i odbrambene politike; predlog modela razmene informacija između tri najznačajnije agencije za policijsku i pravosudnu saradnju (EUROPOL, EUROJUST i FRONTEX). Do 2014. godine u EU predviđa se dodatno razvijanje policijske i pravosudne saradnje države članice, posebno kroz instituciju prikrivenog islednika, saradnju kroz zajedničke policijske i carinske centre, razvijanjem kriminalističko-obaveštajnog rada i sprovođenjem zajedničkih operativnih akcija; stvaranje policijskog pravilnika koji će uključiti izmene u razmeni i pristupu informacijama. Značaj se pridaje i razvoju programa prevencije kriminala kroz rad Evropske mrežu prevencije kriminala i izrade zakonskog predloga za stvaranje Osmatračnice za prevenciju kriminala (Observatory for the Prevention of Crime, OPC) do 2013. godine. Posebnu ulogu imaju i

statističke analize o kriminalnim aktivnostima, kao i razvijanje predloga za tipologiju krivičnih dela.

Datum: 27. april 2010.

Autor: Saša Đorđević, istraživač, Centar za civilno-vojne odnose

Linkovi: [Action Plan](#), Statewatch.org

Analize i procene

EK predstavila prioritete u pravosuđu

EK je 20. aprila predstavila prioritete EU u pravosuđu i to nekoliko dana pre redovnog sastanka Saveta za pravosuđe i unutrašnje poslove i usvajanja akcionog plana za sprovođenje Stokholmskog programa. Sprovođenjem spomenutog programa i definisanjem prioriteta želja EK je da ojača prava građana EU kada rade, putuju ili studiraju izvan svojih zemalja.

Vivijen Reding (Viviane Reding), komesarka za pravdu, osnovne slobode i državljanstvo istakla je da građani ne bi trebalo da se suočavaju sa preprekama na polju pravosuđa kada odlaze iz svojih zemalja. „Želim da građani imaju poverenja da EU može da zaštiti njihova prava kada su u inostranstvu u situaciji kada osnivaju porodicu, planiraju penziju ili rešavaju ugovorne sporove“.

U oblasti pravosuđa EK istakla je nekoliko prioriteta. Na početku se nalazi poboljšanje zaštite ličnih podataka svih građana prilikom sprovođenja svih politika EU, posebno onih u kojima su uključeni organi za sprovođenje zakona, u prevenciji kriminala ili odnosima sa trećim partnerima. Ovde je EK sigurno ciljala na dileme koje postoje u pregovorima sa SAD oko SWIFT sporazuma – preuzimanja bankovnih podataka. U skladu sa spomenutim ciljem EK najavila je izmenu [direktive iz 1995. godine](#) koja reguliše zaštitu ličnih podataka. Drugi prioritet je jačanje prava okrivljenih u krivičnom procesu sa ciljem obezbeđivanja pravičnog suđenja.

Najavljen je i smanjenje birokratskih procedura za fizička i privatna lica kroz smanjenje dodatnih troškova i priznanje pravosudnih odluka i dokumenata u drugoj državi članici. Tu je i jačanje modela kupovine preko interneta kroz ponudu evropskog ugovornog prava zainteresovanim firmama.

*Zaštita prava svih građana
(Canadainternational.gc.ca)*

EU u poslednjih deset godina praktikuje strateški pristup sa ciljem produbljivanja policijske i pravosudne saradnje. Kao jedan od prioriteta EK je istakla i definisanja strategije bezbednosti koja će da pojača saradnju organa za sprovođenje zakona, kao i saradnju u vanrednim situacijama i kontroli spoljnih granica. Tu se cilja na izradu i sprovođenje strategije unutrašnje bezbednosti.

Visokotehnološki kriminal se posmatra kao budući najveći bezbednosni izazov, rizik i pretnja za građane EU. Zaštita građana i prevencija od krivičnih dela, kao što su nedozvoljeni sadržaji (npr. dečja pornografija, širenje rasističkih materijala ili upućivanje pretnji drugim ljudima); sprečavanje zloupotrebe internet naloga ili prilikom elektronske trgovine, se nalazi u listi prioriteta EK.

Visokotehnološki kriminal – najveći bezbednosni izazov budućnosti? (Britannica.com)

Jedan od zaključaka je da EK sprovođenjem Stokholmskog programa želi da realizuje tri grupe prioriteta – zaštitu podataka, povećanje bezbednosti građana i zaštitu ljudskih prava u svakodnevnom životu građana. Očigledan je uticaj koncepta ljudske bezbednosti obzirom da se građanin nalazi uvek u centru pažnje i težnje EK da se EU opaža u „manirima“ civilne moći.

Datum: 22. april 2010.

Linkovi: Europa.eu, Euractiv.com

Poslanici EP podržaće pravo privedenih na prevođenje

Većina članova Odbora za građanske slobode, pravdu i unutrašnje poslove Evropskog parlamenta (EP) je u četvrtak 8. aprila podržala predlog direktive za uvođenje prava na prevođenje u krivičnim postupcima državljanima koji se nalaze u drugoj državi članici. Građani koji se nađu u takvoj situaciji imaju pravo na prevođenje prilikom ispitivanja i u razgovoru sa advokatima kako bi se osiguralo pravično suđenje i izbegle greške. Troškove prevođenja bi snosile države članice, a ne osumnjičeni, kao i obavezu obuke prevodioca i pravljenja jedinstvenog registra koji bi stajao na raspolaganju braniocima i vlastima. Ovaj predlog odnosiće se i na Evropski nalog za hapšenje.

Direktiva ima za cilj da postavi minimum standarda u zakonodavstvu Evropske unije (EU) kada se govori o pravu na prevodioca i prevođenje u krivičnim postupcima. Prema mišljenju Odbora, osumnjičenom za krivično delo mora biti omogućeno da razume na svom jeziku sve faze procesa od vremena pre suđenja, izricanja kazne, njenog izdržavanja i žalbe. Ova prava moraju biti garantovana u svim vrstama procedura pri krivičnom gonjenju.

Zgrada Evropskog parlamenta (Telegraph.co.uk)

Pomoć prevođenja koja bi bila ukazana gonjenom obuhvatala bi komunikaciju osumnjičenog i njegovog advokata, osnovne dokumente koji ga lišavaju slobode, optužnicu i glavne dokaze na jeziku osumnjičenog kako bi razumeo slučaj koji se vodi protiv njega i pri čemu su mu ukazani načini na koji može da podigne žalbu ili kontaktira sa vlastima. Takva pomoć bi trebalo da bude pružena i osobama sa posebnim potrebama bez razlike. Kada se sprovode radnje u istragama ili bilo koje druge radnje koje uključuju rad prevodioca bilo bi poželjno dokumentovati ih audio ili vizuelno. Kada je nemoguće doći do prevodioca, telefon ili internet će biti poslednja sredstva kojima se pribegava – predlaže Odbor.

Direktiva bi trebalo da bude doneta u skladu sa redovnim zakonodavnim procedurom, gde je potrebna saglasnost EP i Saveta. Rasprava o direktivi će započeti u Savetu. Inicijativu su podržale 13 država članica u decembru 2009. godine: Belgija,

Nemačka, Estonija, Španija, Francuska, Italija, Luksemburg, Mađarska, Austrija, Portugalija, Rumunija, Finska i Švedska, dok su Velika Britanija i Irska izrazile želju da učestvuju u primeni direktive.

Datum: 19. april 2010.

Autorka: Kristina Vreščak, stažistkinja, Centar za civilno-vojne odnose

Linkovi: EUobserver.com, Europa.eu

Analize i procene

Da li bi Velika Britanija trebalo da napusti politiku EU u pravosuđu i unutrašnjim poslovima?

Da li će po završetku predstojećih parlamentarnih izbora u Velikoj Britaniji (VB), nova vlada zauzeti drugačiji stav prema saradnji u oblasti pravosuđa i unutrašnjih poslova Evropske unije, pokušao je da ustanovi Hugo Brejdi (Hugo Brady) iz [Centra za evropsku reformu](#) (London). Njegova procena je da će konzervativci odneti pobjedu, te da će jedan od prvih koraka takve vlade biti da preispita odredbe sporazuma iz Lisabona koje se odnose na uticaj Evropskog suda pravde (ESP). Naime, od 2014. godine, ESP stiće pravo tumačenja sporazuma iz domena policijskog rada i borbe protiv kriminala. Strah predstavnika Konzervativne partije je da odluke ESP mogu ugroziti britanske pravne tradicije sasvim drugačije od u EU inače dominantnog kontinentalnog prava.

Pritom, vlada laburista je prethodno obezbedila mogućnost VB da se sve do polovine 2013. godine povuče iz sporazuma kojima je u ovom trenutku uređena saradnja u borbi protiv terorizma, organizovanog kriminala, ilegalnih migracija. Praktično bi došlo do suspenzije više od 90 sporazuma, uključujući onaj kojim je definisana primena Evropskog

naloga za hapšenje, odnosno brz transfer osumnjičenih između članica EU.

Evropska unija i Velika Britanija? (Leftfootforward.org)

Brejdi zato upozorava da bi na taj način VB ostala bez pristupa planiranoj zajedničkoj, EU bazi koja će uključiti DNK materijal, otiske prstiju i podatke o počinjenim krivičnim delima. Ujedno, VB bi se povukla i iz onih zajedničkih procedura koje su već u funkciji, kao što su procedure koje se tiču nadzora, potrage i gonjenja.

Zatim, Brejdi kaže kako bi, odustajući od dalje saradnje, VB ostala lišena mogućnosti da utiče na podizanje standarda policijskog rada u drugim članicama, kao i da bi se morala povući iz dve institucije koje su, prema autorovom shvatanju, odlučujuće oblikovali upravo Britanci: EUROPOL i EUROJUST. U krajnjem slučaju, Brejdi nastavlja, odustajanje od sprovođenja Evropskog naloga za hapšenje učinilo bi VB "sigurnom lukom" za kriminalce koji beže iz drugih članica EU.

Autor zato predlaže da se buduća vlada fokusira na osiguranje spoljnih granica VB, tako što bi u narednih nekoliko godina obezbedila ponovne pregovore o direktivi o slobodi kretanja utvrđenoj 2004. godine. Činjenica da je VB članica EU, ali ne i šengenskog prostora, sprečava vlasti u Londonu da izruče lica koja su osumnjičena za prekršaj propisa nazad u državu (članicu EU) porekla. Zato je, Brejdi zaključuje, pred VB nekoliko godina "građenja koalicije", a tako nešto je moguće samo ukoliko ostane učesnica saradnje u okviru pravosuđa i unutrašnjih poslova.

Datum: 27. april 2010.

Autor: Marko Savković, istraživač, Centar za civilno-vojne odnose

Link: CER.org.uk

SRBIJA

Institucionalne i pravne novine

Nacrt Strategije za suzbijanje nasilja u porodici

Uprava za rodnu ravnopravnost pri Ministarstvu rada i socijalne politike objavila je početkom aprila 2010. godine nacrt [Strategije za suzbijanje nasilja u porodici u Republici Srbiji](#). Strategija ima za cilj stvaranje jedinstvenog okvira za unapređenje postojećih i uvođenje novih mehanizma za suzbijanje porodičnog nasilja i zaštitu žrtva. Time bi se poboljšao sistem pružanja usluga žrtvama porodičnog nasilja.

Slično kao i u smernicama buduće [Evropske strategije za borbu protiv rodno zasnovanog nasilja](#), nacrt Strategije predlaže uvođenje jedinstvenog, nacionalnog, broja za prijavljivanje slučajeva porodičnog nasilja. Naglašava se i činjenica da u dosadašnjim razmatranjima nasilja nad ženama neke grupe nisu dovoljno prepoznate. To su uglavnom majke dece sa invaliditetom i dece sa hroničnim bolestima, Romkinje, žene sa sela, starije žene i dr. Zbog toga je istaknuta i potreba da programi pomoći budu prilagođeni specifičnostima svake od ovih grupa kako bi se što bolje odgovorilo na njihove potrebe i pružila im se odgovarajuća zaštita. Neke od oblasti u kojima je potrebno učiniti najviše napora za reformisanje sistema zaštite žena žrtava porodičnog nasilja su nedostatak koordinacije različitih državnih tela u slučajevima porodičnog nasilja, rodno zasnovanog i seksualnog nasilja, kao i nedovoljna saradnja sa civilnim sektorom.

U nacrtu se takođe ukazalo i na činjenicu da mehanizam rada sa počiniocima porodičnog nasilja

Qui aime bien châtie bien.

Ilustracija Žana Ignasija Isidora Žerara – Granvila u knjizi „Sto izreka“, objavljenoj 1845. godine

i njihovu rehabilitaciju nije razvijen. Uvođenje programa rada sa počiniocima bi doprinelo većoj zaštiti žrtava i smanjenju nasilja. Iako je nacrt Strategije prilično obiman (postoji preko pedeset strana), a u pojedinim delovima i veoma detaljan, on ne sadrži akcioni plan, već se navodi da će ga Vlada po usvajanju Strategije usvojiti. Ovakva odluka pisaca nacrt je iznenađujuća, naročito imajući u vidu da nacrt kao slabost postojećih strategija i planskih dokumenata, koji imaju uticaj na smanjenje porodičnog nasilja, navodi upravo činjenicu da ne sadrže akcione planove koji su neophodan element za njihovu uspešnu implementaciju. Ipak, imajući u vidu da su sve zainteresovane organizacije imale priliku da dostave komentare, predloge i dopune za nacrt Strategije, izvesno je da će konačna verzija Strategija biti poboljšana.

Datum: 24. april 2010.

Autorka: Gorana Odanović, istraživačica, Centar za civilno-vojne odnose

Link: [Nacrt Strategije za suzbijanje nasilja u porodici u Republici Srbiji](#)

Analize i procene

Nezavisni policijski sindikat Srbije o zaposlenima u policiji

U četvrtak, 22. aprila 2010. godine, u Medija centru u Beogradu održana je konferencija Konfederacije slobodnih sindikata i Nezavisnog policijskog sindikata Srbije (NPSS) o položaju zaposlenih u policiji; napadima na policijske službenike; ubistvima i samoubistvima policajaca; kao i odluci Nezavisnog policijskog sindikata Srbije o pristupanju Konfederaciji slobodnih sindikata Srbije.

Medija centar, Beograd

Momčilo Vidojević, predsednik NPSS, je na početku istakao da loš Zakon o policiji, nepoštovanje Zakona o radu, loša tehnička opremljenost policije, zastarela uniforma, nizak standard policajaca, predstavljaju samo jedan deo problema. Posebno je najava donošenja novog Zakona o penzijsko-invalidskom osiguranju nepovoljna za policijske službenike jer predviđa mogućnost penzionisanja sa 40 godina staža, bez obzira na godine života, rekao je

Vidojević. On je napomenuo da u susednoj Bugarskoj, policijski službenici ostvaruju mogućnost penzionisanja sa 25 godina aktivnog staža. Poseban problem je neadekvatna saradnja sa Kabinetom ministra i ministrom. NPSS je nekoliko puta do sada predložilo izmene i dopune Zakona o policiji, ali nisu naišli na odgovor.

Još jedan od gorućih problema u Srbiji su ubistva i samoubistva policajaca. NPSS je krajem marta 2010. godine povodom samoubistva pripadnika Žandermerije pozvao MUP da što hitnije pokrene sistematske preglede policajaca i poveća broj psihologa unutar Ministarstva, obzirom da trenutno postoji samo jedan. Zbog svih ovih poteškoća, NPSS je odlučio da pristupi Konfederaciji slobodnih sindikata.

Policijski sindikati u Srbiji

U Srbiji su aktivna tri policijska sindikata: **Policijski sindikat Srbije (PSS)**, **Nezavisni policijski sindikat Srbije (NPSS)**, **Nezavisni sindikat policije (NSP)**. PSS i NSP predstavljaju reprezentativne policijske sindikate jer 23.000 članova ovih sindikata predstavljaju većinu zaposlenih u MUP, kako se ističe na veb sajtu NSP. Spomenuti sindikati su u januaru 2010. godine **Sporazum o saradnji i zajedničkom delovanju**. NPSS je nastao od članova drugih sindikata zbog nezadovoljstva brzinom ili načinom rada.

Pavle Heđeši, predsednik izvršnog odbora NPSS, govorio je o radu policije pod pritiskom javnosti. Istakao je da postoji jedna zabluda u javnosti, da u trenucima eskalacije nasilja „policija može da reši sve, od problema u školama do pojave nasilja u sportu i porodici“. Svi ovi problemi mogu se rešiti samo kroz uključivanje svih društvenih aktera, rekao je Heđeši. Pored toga, poseban problem je nedovoljno ljudstvo u policiji, posebno u Beogradu, zbog čega dolazi do novog problema – neznanje o sutrašnjem rasporedu rada ili se on menja nekoliko puta u toku dana.

Miloš Jelenković, zamenik predsednika NPSS, posebno je govorio o slučajevima ubistava i samoubistava u policiji i apelovao na Vladu Republike Srbije, kao i na MUP da bi policajci trebali adekva-

tno da budu plaćeni za svoj rad, kao i da im se obezbede dodatni stručnjaci za suočavanje sa post-stresnim situacijama na poslu.

Datum: 24. mart 2010.

Autor: Saša Đorđević, istraživač, Centar za civilno-vojne odnose

Link: [Medija centar](#)

Ponovno „bujanje“ nasilja u Srbiji

U trenutku početka suđenja za ubistvo navijača fudbalskog kluba Tuluz, Brisa Tatona, došlo je do novog „izliva“ nasilja u Srbiji. Prvo na stadionu Crvene zvezde, a zatim u putničkom vozu na stajalištu Ripanj Kolonija. Dan pre ovog „sumanutog“ događaja, nepoznata lica su kamenovala putnički voz u Novoj Pazovi.

Medicinsko osoblje unosi Igora Vrelića u kola Hitne pomoći (Danas.rs)

U tuči navijača koja je izbila na severnoj tribini stadiona „Marakana“ za vreme utakmice Crvene zvezde i OFK Beograd iz vatrenog oružja, teško je ranjen Igor Vrelić, jedan od navijača. Fudbalski Savez Srbije (FSS) je zbog toga Crvenu Zvezdu kaznio novčano i sa pet utakmica igranja na svom stadionu bez prisustva publike. Ovu odluku FSS je obrazložio time da je klub kao domaćin i orga-

nizator duela „objektivno odgovoran“ za unošenje vatrenog oružja i pirotehničkih sredstava na tribine. Crvena zvezda je svoje propuste pravdala lošim Zakonom o fizičko-tehničkom obezbeđenju i nedovoljnim ovlašćenjima koja ima redarska služba. Međutim, od posetilaca se prilikom ulaska na utakmicu oduzimaju stvari poput karmina, pincete, novčića i upaljača, pa se postavlja pitanje kako je neko uspeo da „prošvercuje“ pištolj?

Politika.rs

U Srbiji je sa ciljem rešavanja problema nasilja na sportskim priredbama u protekloj godini donet Zakon o izmenama i dopunama zakona o sprečavanju nasilja i nedoličnog ponašanja na sportskim priredbama, kao i Zakon o izmenama i dopunama krivičnog zakonika. U maju 2009. godine formiran je Savet za sprečavanja nasilja i nedoličnog ponašanja u sportu, a članovi Saveta su u decembru iste godine usvojili predlog Akcionog plana za sprečavanje nasilja u sportu. Uprkos svim tim merama nasilje na sportskim terenima ne prestaje i postaje jedan od najvećih problema sa kojim se suočava društvo u Srbiji.

Zakon o privatno-bezbednosnim kompanijama?

U Srbiji još uvek nije usvojen zakon koji reguliše oblast fizičko-tehničkog obezbeđenja. Do 1992. godini ovu oblast je regulisao Zakon o društvenoj samozaštiti, a sada na posredan

način to radi Zakon o oružju i municiji, kao niz podzakonskih propisa. Radna grupa za stvaranje zakona formirana je pre godinu dana. Po skorašnjim izjavama Ivica Dačića, ministra unutrašnjih poslova, možemo uskoro da očekujemo javnu raspravu o zakonu koji bi trebao da reguliše funkcionisanje privatno bezbednosnih kompanija u Srbiji.

Problem koji se naročito postao značajan u svetlu dešavanja u predhodnim danima jeste postojanje „pravnog vakuma“, jer ne postoji zakon koji reguliše rad privatnih bezbednosnih kompanija. Prema postojećim propisima redari nemaju pravo da vrše pretres gledalaca koji ulaze na stadion, već imaju pravo samo da ih pregledaju. Njima je zabranjeno da prilikom pregleda preuzimaju bilo kakva ovlašćenja od MUP, što bitno utiče na kvalitet njihovog rada. Neophodno je omogućiti redarima da imaju veća ovlašćenja i odgovornosti prilikom pretresa gledalaca što bi u suštini značilo donošenje zakona koji reguliše oblast fizičko-tehničkog obezbeđenja, kao i obuku redara od strane policije ili da se pretres prepusti službenim licima.

Izjave Đorđa Stefanovića, Dejana Kostića, Dušana Davidovića i Ivica Dačića

Izjave Đorđa Stefanovića, Dejana Kostića, Dušana Davidovića i Ivica Dačića na RTS (RTS.rs)

Pored toga, neophodno je jasno određivanje položaja i uloge policije u prevenciji nasilja na sportskim priredbama donošenjem Strategije za borbu protiv nasilja na sportskim priredbama, kao i

definisane saradnje policije sa redarskom službom i privatnim kompanijama čiji je zadatak da pomogne policiji u održavanju reda i mira na sportskim priredbama.

Datum: 21. april 2010.

Autor: Jan Litavski, istraživač, Forum za bezbednost i demokratiju

Linkovi: Danas.rs, Blic.rs

PREDSTAVLJAMO

Policajska saradnja u Jugoistočnoj Evropi

Hrvatska i Srbija u borbi protiv ilegalnih migracija

Narodna skupština Republike Srbije usvojila je 23. marta Zakon o potvrđivanju sporazuma između Vlade Republike Srbije i Vlade Republike Hrvatske o predaji i prihvatu lica čiji je ulazak ili boravak nelegalan, sa Protokolom o sprovođenju Sporazuma. Ovaj Sporazum su 25. maja 2009. godine u Rijeci potpisali ministri unutrašnjih poslova Hrvatske i Srbije, Tomislav Karamarko i Ivica Dačić. Istog dana potpisan je i sporazum o policijskoj saradnji Hrvatske i Srbije.

Sporazumom su regulisani predaja i prihvati državljana strana ugovornica, ukoliko ova lica ne ispunjavaju uslove za ulazak ili boravak na teritoriji države ugovornice. Predviđeno je da će svaka država, uz prethodno obaveštenje druge strane ugovornice, bez odlaganja, a najkasnije u roku od 24 časa, prihvatiti lica koje je njen državljanin, ukoliko ono ne ispunjava uslove za ulazak ili boravak koji se primenjuju u drugoj državi ugovornici. Ukoliko se za neko lice pouzdano ne zna, ali se sumnja da je državljanin jedne od dve države ugovornice, ta država je dužna da ga, nakon sprovedenog postupka, a najkasnije u roku od deset dana, prihvati na svoju teritoriju. Protokolom o sprovođenju sporazuma, utvrđeno je na osnovu kojih se isprava utvrđuje državljanstvo lica.

Broj podnosioca zahteva za azil u razvijenim državama bez velikih promena u 2009. godine

UNCHR je krajem marta 2010. godine objavio statistički izveštaj o ukupnom broju podnosioca zahteva za azil u razvijenim državama. Tokom 2009. godine taj broj se nije značajno menjao u odnosu na 2008. godinu. Antonio Guterres (Antonio Guterres), visoki komesar za izbeglice Ujedinjenih nacija, naglasio je kako broj podnosioca zahteva za azil nije značajno porastao te da očekivani masovni dolazak podnosioca zahteva za azil u razvijene zemlje predstavlja mit. U toku 2009. godine podneseno je 377.000 zahteva za azil, što je gotovo isti broj kao i u 2008. godini.

Međutim, primećeno je da postoje određena odstupanja između pojedinih regiona u svetu. U 19 zemalja broj zahteva za azil je povećan, a smanjen je u 25. U skandinavskim državama zabeleženo je 51.000 novih zahteva što je najveći broj u poslednjih šest godina. U Italiji, Turskoj i Grčkoj broj zahteva je smanjen za 33%.

Izveštaj možete preuzeti sa veb sajta [UNCHR](http://UNCHR.org).

Takođe, ovim Sporazumom su regulisani predaja i prihvati državljana trećih država i lica bez državljanstva kada ona ne ispunjavaju uslove za ulazak ili boravak na teritoriji Hrvatske ili Srbije, ukoliko je utvrđeno ili se osnovano pretpostavlja da je lice na teritoriju jedne države ušlo neposredno nakon boravka ili prelaska preko teritorije druge države.

Još jedna od oblasti regulisanih Ugovorom je tranzit državljana trećih država preko teritorije država ugovornica. Obe države su se obavezale da će, na zahtev države saugovornice, bez tranzitne vize i bez ispunjavanja drugih uslova za tranzit, odobriti tranzit preko svoje teritorije državljana trećih država koji ne ispunjavaju uslove za ulazak ili boravak na teritoriji druge države ugovornice, pod uslovom da je obezbeđen prihvati u zemlji odredišta ili drugoj državi tranzita.

Sporazumom je posebno regulisana i zaštita ličnih podataka do kojih strane ugovornice dolaze njegovim sprovođenjem.

Ratifikacijom ovog Sporazuma, stvoreni su preduslovi za više nego efikasnu saradnju dve države u borbi protiv ilegalnih migracija, a odredbama o tranzitu omogućeno je da i saradnja sa trećim državama bude znatno olakšana.

Zaštita podnosioca zahteva za azil u Hrvatskoj i regionu

Hrvatski pravni centar, organizacija civilnog društva iz Zagreba, je u periodu od decembra 2005. do decembra 2008. godine sprovodila projekat zaštite podnosioca zahteva za azil u Hrvatskoj, Bosni i Hercegovini, Srbiji i Crnoj Gori. Projekat je prvenstveno bio usmeren na pružanje konkretne podrške uvođenju i primeni međunarodnih standarda i politika azila EU u Hrvatskoj. Sprovodio se kroz unapređivanje primene međunarodnih standarda u zakonodavstvu i sprovođenju prava, podizanje nivoa znanja i odgovornosti učesnika u postupku traženja azila, unapređivanje monitoringa kontrole granica, doprinos razvoju regionalne saradnje i podsticanje zaštite ljudskih prava.

Više informacija o projektu na: <http://www.azil.com.hr/>.

Datum: 20. april 2010.

Autor: Žarko Marković, istraživač, Beogradski centar za ljudska prava

Link: [Sporazuma o predaji i prihvatu lica čiji je ulazak ili boravak nelegalan](#)

Publikacije**Promocija koncepta ljudske bezbednosti u EU**

Inger Helene Sira and Jonas Gräns, *The promotion of human security in EU security policies*, Brussels, Centre for European Policy Studies, 2010.

Jedan od zaključaka poslednje objavljene publikacije [Centra za studije evropskih politika \(CEPS\)](#) u oblasti pravosuđa i unutrašnjih poslova je mogućnost i značaj integrisanja koncepta ljudske bezbednosti u bezbednosnu politiku Evropske Unije (EU). Autori publikacije su Inger Helena Sira i Jonas Grans sa Međunarodnog istraživačkog inistituta u Oslu (Norveška). U publikaciji se navodi da je Lisabonskim ugovorom i osnivanjem Visokog predstavnika EU za spoljne poslove i politiku bezbednosti, stvorena prilika da ljudska bezbednost postane sastavni deo normativnog okvira evropske bezbednosti. To je delimično urađeno Stokholmskim programom za izgradnju evropskog Prostora slobode,

bezbednosti i pravde, a naročito predlogom Strategije unutrašnje bezbednosti EU.

Autori ističu dve osnovne činjenice koje utiču na stvaranje nove bezbednosne politike EU. Nove nekonvencionalne bezbednosne pretnje, kao i sporo, ali neprikidno širenje globalnih normi presudno su uticali na promenu bezbednosnog okruženja nakon Hladnog rata. Globalizacija je povećala zavisnost između ljudi i „nevidljivost“ nacionalnih granica. Time se briše razgraničenje na spoljašnje i unutrašnje bezbednosne izazove, rizike i pretnje. Danas je više nego ikada vidljivo da rat i odbrana imaju veze sa prekograničnim organizovanim kriminalom, terorizmom, kao i da je međunarodni red i mir u odnosu sa unutrašnjim redom i mirom. Ljudska bezbednost u tom kontekstu ima veliku važnost.

Bezbednost za građane EU (ISNblog.ethz.ch)

Autori smatraju da bi ljudska bezbednost mogla da premosti dilemu koju EU stvara obzirom na podjednako angažovanje na spoljašnjem, ali i unutrašnjem bezbednosnom planu. Ljudska bezbednost bi trebalo da se promovise u okvirima prakse evropske spoljne i bezbednosne politike. Kao dodatna aktivnost pominje se povećani angažman civilnih misija EU u zemljama daleko od njenih spoljnih granica, posebno na polju korišćenja razvojne pomoći EU, promocije i zaštite ljudskih prava, očuvanja vladavine prava.

U publikaciji ističe se na neophodnost očuvanja bezbednosti građana EU i usklađivanja „unutrašnje-spoljašnje bezbednosne dileme“ prilikom odgovora država članica na uzroke nebezbednosti – npr. suzbijanjem prekograničnog organizovanog kriminala. Još uvek je neizvesno da li će 27 država članica EU uspeti da pronađu pravu meru prilikom definisanja koncepta ljudske bezbednosti koji štiti „nemoćnog“, ili će to još jednom biti preopširan koncept koji se koristi kao izgovor za nametanje nekog drugog plana.

Publikaciju možete preuzeti na sledećem [linku](#).

Datum: 21. mart 2010.

Autor: Aja Fukuda, stažistkinja, Centar za civilno-vojne odnose

Saradnja država JIE u oblasti unutrašnjih poslova i odbrane

Dragan Đukanović, Sandro Knezović, eds, *Srbija i regionalna saradnja*, Beograd, Institut za međunarodnu politiku i privredu, 2010.

Zbornik radova „Srbija i regionalna saradnja“ rezultat je konferencije *Srbija i regionalne integracije*, koja je bila održana u junu prošle godine, u organizaciji Instituta za međunarodnu politiku i privredu i nemačke fondacije *Hanns Siedel*.

Zbornik je podeljen na pet delova. Na početku nas autori upoznaju sa procesom evropskih integracija država Jugoistočne Evrope (JIE), da bi kasnije objasnili nove modele i oblike saradnje država JIE. Ekonomski i bezbednosni aspekti saradnje su objašnjeni u naredna dva poglavlja zbornika.

Za čitaoce biltena posebno je zanimljivo poglavlje „Saradnja država JIE u oblasti unutrašnjih poslova i odbrane“. U tom odeljku možete pročitati devet tekstova o savremenim bezbednosnim izazovima, rizicima i pretnjama ili tzv. mekim bezbednosnim pretnjama; značaju regionalne bezbednosne saradnje u suzbijanju organizovanog kriminala; dometi-

ma policijske saradnje u JIE; iskustvima država zapadnog Balkana u primeni specijalnih metoda u borbi protiv organizovanog kriminala; preprekama za produbljanje regionalne bezbednosne saradnje; o evroatlantskim integracijama Crne Gore; civilno-vojnom planiranju u vanrednim situacijama u JIE.

U kontekstu evropskih integracija, značajni su tekstovi o iskustvima pristupanju Slovenije Evropskoj uniji, ispunjavanju pravnih standarda EU na putu Srbije ka punopravnom članstvu, te o analizi i dinamici pristupanja država zapadnog Balkana EU.

Urednik, dizajn i tehnički urednik:

Saša Đorđević (sasadjordjevic@ccmr-bg.org)

Saradnici:

Aja Fukuda (ajafukuda@gmail.com)

Gorana Odanović (gorana.odanovic@ccmr-bg.org)

Kristina Vreščak (vrescak@hotmail.com)

Jan Litavski (jlitavski@gmail.com)

Marko Savković (markosavkovic@ccmr-bg.org)

Žarko Marković (zarko@bgcentar.org.rs)

Recenzent:

Sonja Stojanović (sonjastojanovic@ccmr-bg.org)

Centar za civilno-vojne odnose

www.ccmr-bg.org | www.bezbednost.org

Beogradski centar za ljudska prava

www.bgcentar.org.rs

Forum za bezbednost i demokratiju

www.fbd.org.rs

Misija OEBS u Srbiji

www.osce.org/serbia/

Centar za demokratsku kontrolu oružanih snaga

www.dcaf.ch

Ukoliko želite da se prijavite ili odjavite sa mejling liste Biltena, pošaljite e-mejl na sasadjordjevic@ccmr-bg.org